

Wymagania edukacyjne z Geografii dla klasy VII

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Dział: Środowisko przyrodnicze Polski				
<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
•wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy	•rozdziela konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski	•oblicza rozciągłość południkową oraz rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski	•omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej	•podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej
•wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski	•charakteryzuje jednostki geologiczne Polski	•wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny	•opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy	•podaje całkowitą powierzchnię Polski
•wykazuje zależność między występowaniem złodowceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski	•wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze	•charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy	•odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy	•wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie
•opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze	•wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski	•opisuje cechy różnych typów genetycznych gór	•wskazuje na mapie przebieg granic Polski	•wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski
•wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę	•przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski	•charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski	•omawia proces powstawania gór	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plejstocen, holocen</i>
•ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce	•rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski	•omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski	•wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce	•wyjaśnia znaczenie terminu <i>rzeźba polodowcowa (glacialna)</i>
•omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce	•podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce	•opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej	•wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce	•wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski

•wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego	•opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski	•omawia warunki klimatyczne w Europie	•omawia zlodowacenia na obszarze Polski	•wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie
•ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce	opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce	•charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce	•opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny</i>
•podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego	•omawia ważniejsze typy jezior w Polsce	•omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce	•charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski	•podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski
•planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody	•analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej	•odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów	•omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski	•wymienia elementy klimatu
	•omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki	•wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce	•opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej	•wyjaśnia znaczenie terminu <i>średnia dobową temperatura powietrza</i>
	•omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku	•wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry	•omawia warunki klimatyczne w Europie	•wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce
	•opisuje typy lasów w Polsce	•wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce	•charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce	•wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i>
	•opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski	•określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników	•omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce	•wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski
		•charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku	•odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna</i>
		•wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych	•wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce	•wymienia przyczyny powodzi w Polsce

		•omawia funkcje lasów	•wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry	•określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego
		•omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce	•wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce	•wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny
		•ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego	•określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników	•omawia linię brzegową Bałtyku
			•charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku	•podaje główne cechy fizyczne Bałtyku
			•wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych	•wymienia typy gleb w Polsce
			•omawia funkcje lasów	•wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i>
			•omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce	•wymienia różne rodzaje lasów w Polsce
			ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego	•wymienia formy ochrony przyrody w Polsce
				wskazuje parki narodowe na mapie Polski
Dział: Ludność i urbanizacja w Polsce				
Ocena celująca	Ocena bardzo dobra	Ocena dobra	Ocena dostateczna	Ocena dopuszczająca
Uczeń:				
•analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski	•omawia podział administracyjny Polski	•omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w.	•wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich	•wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską

•analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego	•omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy	•oblicza współczynnik przyrostu naturalnego	•prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Europy i Polski po II wojnie światowej	•wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice
•analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce	•omawia strukturę płci i strukturę wieku ludności Polski na tle tych struktur w wybranych państwach europejskich na podstawie piramidy płci i wieku	•podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce	•omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2018	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, wyż demograficzny, niż demograficzny</i>
•ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie	•omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski	•omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce	•omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce	•wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie
•ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich	•oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce	•porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych	•omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i>
•omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce	•charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce	•oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski	•wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku	•odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych
•analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce	•wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich	•opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce	•wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce	•wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i>
•omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej	•omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce	•opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce	•omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce	•wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce
•identyfikuje na wybranych przykładach związki między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze	•przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy	•porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy	•podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i>

demograficznej w strefach podmiejskich				
	•omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach	•omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce	•wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce	• wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i>
	•analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych	•wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego gminy o dużym spadku liczby ludności	•określa kierunki napływu imigrantów do Polski	• wymienia przyczyny migracji wewnętrznych
	•omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji	•analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego	•wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności	• odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski
	•omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy	•porównuje strukturę narodowościową ludności Polski ze strukturą narodowościową ludności w wybranych państwach europejskich	•charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce	• wymienia główne skupiska Polonii
	•określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy	•określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach	•podaje przyczyny bezrobocia w Polsce	• wymienia mniejszości narodowe w Polsce
		•porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich	•porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych	• wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe
		•charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce	•podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo</i>
		•omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce	•podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce	• odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki
		•porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy	•wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady	• odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie

		•analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce	•wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>miasto, wskaźnik urbanizacji, aglomeracja monocentryczna, aglomeracja policentryczna (konurbacja)</i>
		•omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy	•omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich	• wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie
				• wymienia funkcje miast
				• odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy
				•wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich
				•wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast
Dział: Rolnictwo i przemysł Polski				
<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
Uczeń:				
•przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej	•omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce	•przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju	•opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce	•wymienia funkcje rolnictwa
•dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny	•charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce	•charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce	•prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce	•wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce
•wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju	•porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy	•przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy	•przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce	•wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce
•analizuje na wybranych przykładach	•porównuje produkcję zwierzęcą	•prezentuje na podstawie danych	•prezentuje na podstawie danych	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon,</i>

warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki	w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy	statystycznych strukturę chowu zwierząt gospodarskich w Polsce	statystycznych strukturę upraw w Polsce	<i>zbiór, areal</i>
• przedstawia perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce	• omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej	• przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju	• wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce	• wymienia główne uprawy w Polsce
• ustala na podstawie dostępnych źródeł, w których regionach w Polsce występuje największe zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego	• analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu	• opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce	• przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce	• wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, pogłowie</i>
	• opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej	• omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem	• wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce	• wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce
	• omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce	• prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy	• omawia cechy polskiego przemysłu	• wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich
	• wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii	• wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim	• wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski	• dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy
	• analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem	• opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich	• wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski	• wymienia funkcje przemysłu
	• określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce	• opisuje strukturę połowów ryb w Polsce	• omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim	• wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej

	•omawia rozwój przemysłu stocznioowego w Polsce	•charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska	•lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłne, wodne i niekonwencjonalne	•wymienia źródła energii
	•analizuje na podstawie danych statystycznych stopień zanieczyszczenia wód śródlądowych	•wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych	•opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	•wymienia typy elektrowni
	•omawia skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego		•podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej w województwach pomorskim i łódzkim	•wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce
			•opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w polskich portach morskich	•wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim
			•omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła	•wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie
				•wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego
				•podaje przyczyny kwaśnych opadów
Dział: Usługi w Polsce				
Ocena celująca	Ocena bardzo dobra	Ocena dobra	Ocena dostateczna	Ocena dopuszczająca
Uczeń:				
•identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju	•wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce	•przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju	•omawia zróżnicowanie usług w Polsce	•podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce
•identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta	•określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski	•charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków	•omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce	•wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i>
•podaje przykłady sukcesów polskich	•prezentuje na podstawie dostępnych	•omawia ruch pasażerski w portach	•omawia na podstawie map	•wyróżnia rodzaje transportu w Polsce

firm na arenie międzynarodowej	źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego	lotniczych Polski	tematycznych gęstość dróg kołowych w Polsce	
•ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy	•określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski	•podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski	•omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce	•wskazuje na mapie Polski porty morskie oraz lotnicze
•omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski	•omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki	•wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach	•omawia na podstawie danych statystycznych stan morskiej floty transportowej w Polsce	•wyróżnia rodzaje łączności
	•ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki	•wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych	•omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i>
	•analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływy z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy	•przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce	•wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i>
	•ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski	•charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i>	•wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego	•wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski
	•analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie	•charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski	•omawia czynniki rozwoju turystyki	•wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i>
	•określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach	•wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski	•wymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> i wskazuje je na mapie	•wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie
				•wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski

Dział: Mój region i moja mała ojczyzna

<i>Ocena celująca</i>	<i>Ocena bardzo dobra</i>	<i>Ocena dobra</i>	<i>Ocena dostateczna</i>	<i>Ocena dopuszczająca</i>
-----------------------	---------------------------	--------------------	--------------------------	----------------------------

Uczeń:				
•projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie	•przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu	•wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie	•charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych	•wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i>
•wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego	•prezentuje na podstawie informacji wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej	•analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu	•rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania	•wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski
•planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie		•prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu	•wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych	•wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony
•projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności		•prezentuje główne cechy gospodarki regionu	•określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym	•wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu
•podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej		•opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny	•rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności	•wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i>
		•omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł		•wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, na mapie topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny

